

PROTECȚIA PERSOANELOR ÎN ETATE ÎN CONTEXTUL PANDEMIEI COVID-19

DE CE PERSOANELE ÎN ETATE NECESITĂ O ATENȚIE DEOSEBITĂ ȘI EFORTURI SPECIALE PENTRU PROTECȚIE?

- Persoanele în etate sunt supuse unui risc mult mai înalt de mortalitate și boală severă în urma infectării.
- Persoanele în etate riscă să fie afectate în mod disproporționat de măsurile de distanțare fizică.
- Persoanele în etate contribuie enorm la răspunsul la criză, inclusiv în calitate de lucrători în domeniul sănătății, îngrijitori și furnizori de servicii.

CARE ESTE IMPACTUL POTENȚIAL AL COVID-19 ASUPRA PERSOANELOR ÎN ETATE?

- **Accesul la servicii medicale:** pandemia poate duce la reducerea serviciilor esențiale, care nu sunt conexe COVID-19, crescând, respectiv, riscurile pentru viața persoanelor în etate.
- **Abuz și neglijare:** persoanele în etate care se află în carantină sau se află în izolare cu membrii familiei sau îngrijitori, se pot confrunta cu riscuri mai înalte de violență, abuz și neglijare.
- **Sănătate mintală:** perioadele îndelungate de izolare și distanțare fizică, precum și accesul limitat la tehnologii informaționale și de comunicare (TIC) ar putea avea un efect grav asupra sănătății mintale a persoanelor în etate.
- **Bunăstarea socială:** virusul amenință rețelele sociale ale persoanelor în etate. Mulți dintre ei se bazează pe suportul serviciilor prestate la domiciliu și cele comunitare, în special cei care locuiesc în singurătate.
- **Bunăstarea economică:** pandemia poate reduce semnificativ oportunitățile de angajare, nivelul de trai și veniturile persoanelor în etate. Virusul amenință de asemenea și accesul acestora la pensii.
- **Dimensiunea de gen:** persoanele în etate, mai frecvent femeile, sunt printre persoanele ce acordă servicii de îngrijire și sunt expuse unui risc mai înalt privind COVID-19. Femeile în etate, care adesea nu au un venit adecvat și control asupra propriei lor situații și acces la măsurile de protecție socială, vor suporta consecințele impactului economic și social global al COVID-19.
- **Ageismul, discriminarea și stigmatizarea pe baza vârstei:** COVID-19 escaladează discriminarea pe criteriu de vârstă și stigmatizarea persoanelor în etate.
- **Impactul decalajului digital:** în timpul pandemiei și izolării, TIC permit oamenilor să fie conectați social. Multe persoane în etate au acces limitat la tehnologiile digitale și nu posedă abilitățile necesare pentru exploatarea deplină a acestora. Respectiv, accesul lor la informațiile critice privind modul de protecție și accesul la servicii este limitat.
- **Participarea limitată și disponibilitatea datelor:** criza a evidențiat lacune importante în disponibilitatea datelor specifice pe criterii de vârstă la nivel global. În mod similar, vocile, viziunile și expertiza persoanelor în etate în identificarea problemelor și soluțiilor sunt uneori insuficient încorporate în elaborarea politicilor, în special pe subiectele în care persoanele în etate sunt afectate de deciziile în curs de examinare.

„Comunitățile și generațiile trebuie să se reunească pentru a trece prin această criză în solidaritate”.

Doamna Rosa Kornfeld-Matte (Chile), prima Expertă independentă privind exercitarea deplină a tuturor drepturilor omului de către persoanele în etate, numită de Consiliul pentru Drepturile Omului în mai 2014.

CARE AR FI UNELE DINTRE ACȚIUNILE CHEIE PE CARE LE POT ÎNTREPRINDE STATELE ȘI ALTE PĂRȚI INTERESATE?

A. ACȚIUNI CHEIE ÎN VEDEREA ASIGURĂRII ACCESULUI LA SĂNĂTATE ȘI ASISTENȚEI PE TERMEN LUNG

- **Asigurarea faptului că toate persoanele în etate expuse riscului de a dobândi COVID-19, în special cele cu condiții de sănătate precare și cele ce locuiesc în singurătate sunt identificate și asistate cât de curând posibil.**
- **Asigurarea faptului că deciziile dificile privind asistența medicală, ce afectează persoanele în etate, sunt ghidate de un angajament pentru asigurarea respectării demnității și dreptului la sănătate.** Riscurile speciale cu care se confruntă persoanele în etate în accesarea asistenței medicale, inclusiv discriminarea pe criteriu de vârstă, neglijarea, maltratarea și violența, inclusiv a persoanelor care locuiesc în instituții rezidențiale, trebuie monitorizate corespunzător și abordate integral.
- **Interzicerea refuzului de a oferi tratament în funcție de vârstă.** Protocoalele de triaj trebuie să asigure că deciziile medicale se bazează pe necesitatea medicală, pe criteriile etice și pe cele mai bune dovezi științifice disponibile.
- **Asigurarea accesului continuu la servicii integrate de sănătate și asistență socială,** cum ar fi servicii de sănătate mintală, îngrijire paliativă și geriatrică, inclusiv prin suportul oferit de lucrătorii care prestează servicii de îngrijire la domiciliu sau în mediul instituțional. Serviciile ar trebui să răspundă necesităților individuale ale persoanelor în etate, să le promoveze bunăstarea și să mențină autonomia și independența acestora.
- **Consolidarea serviciilor de prevenire și protejare a persoanelor în etate,** în special a femeilor în etate, de orice formă de violență și abuz, cum ar fi violența în familie și neglijarea.
- **Consolidarea sistemelor de sănătate publică** ca parte constituantă a securității globale a sănătății și a acoperirii universale cu asistență medicală, este esențială pentru a asigura o sănătate mai bună și bunăstare pentru toți oamenii de pretutindeni.

B. ACȚIUNI CHEIE PENTRU REDUCEREA EFECTELOR NEGATIVE ALE DISTANȚĂRII FIZICE ȘI ALE STIGMEI

- **Consolidarea incluziunii sociale și a solidarității în timpul distanțării fizice.** Distanțarea fizică trebuie să fie însoțită de măsuri de suport social și îngrijire pentru persoanele în etate, inclusiv prin creșterea accesului acestora la tehnologiile digitale. Asigurarea faptului că serviciile comunitare și sprijinul acordat persoanelor în etate, inclusiv serviciile sociale și juridice, sunt menținute în pofida existenței măsurilor de distanțare fizică.

- **Evaluarea necesităților persoanelor în etate**, în special a celor mai izolate sau a celor cu mobilitate limitată și declin cognitiv/demență, pentru a oferi suport direcționat, inclusiv servicii de sănătate mintală și suport psihosocial.
- **Consolidarea serviciilor mobile** pentru asigurarea accesului la persoanele în etate singure sau a celor cu mobilitate limitată, în vederea evaluării necesităților acestora și oferirii de suport.
- **Asigurarea accesului** persoanelor în etate **la informații critice** privind măsurile de protecție de COVID-19 și modalitatea de a accesa servicii. Acestea pot fi realizate și în colaborare cu organizații comunitare și voluntari, cât și prin utilizarea diverselor formate, care pot fi accesibile unui număr mare de persoane în etate, cum ar fi emisiuni radio, notificări și informații tipărite și mesaje text.
- **Combaterea stigmatizării**, prin utilizarea termenilor care nu stigmatizează și evită stereotipizarea persoanelor în etate. Este importantă evitarea etichetării adulților în etate ca fiind omogen fragili și vulnerabili.
- **Facilitarea unei implicări mai largi a comunității** în vederea promovării solidarității inter-generaționale, combaterea ageism-ului, monitorizarea și abordarea (încetarea) violenței, a abuzurilor și neglijării față de persoanele în etate.

C. ACȚIUNI CHEIE PENTRU INTEGRAREA UNUI ACCENT PE PERSOANELE ÎN ETATE ÎN RĂSPUNSUL SOCIO-ECONOMIC ȘI UMANITAR GLOBAL LA COVID-19

- **Oferirea suportului persoanelor în etate**, care au nevoie de acesta, **în accesarea securității sociale și a altor măsuri de protecție**, mai ales dacă nu sunt în măsură să le acceseze, din cauza restricțiilor de circulație sau a întreruperii interacțiunii cu rețelele lor sociale pe timp de pandemie.
- **Adoptarea măsurilor urgente de ajutorare socio-economică și a rețelelor de securitate socială**, precum accesul garantat la alimente, apă, bunuri și servicii esențiale și asistență medicală de bază în timpul crizei COVID-19 pentru persoanele în etate afectate de dificultăți economice.
- **Asigurarea securității veniturilor persoanelor în etate**, în special a femeilor în etate, prin acoperirea universală cu pensii și niveluri corespunzătoare de împuterniciri.
- **Includerea persoanelor în etate în inițiativele de recuperare economică**, înlăturarea plafoanelor bazate pe criteriu de vârstă pentru programele de asigurare cu mijloace de trai și reabilitare prin muncă, precum și altor activități generatoare de venituri și pentru obținerea unui microcredit.

D. ACȚIUNI CHEIE PENTRU EXTINDEREA PARTICIPĂRII PERSOANELOR ÎN ETATE ȘI ASIGURAREA DISPONIBILITĂȚII DATELOR

Sporirea participării persoanelor în etate prin:

- **Consultarea persoanelor în etate privind riscurile specifice aferente COVID-19, asigurarea participării lor semnificative și care să asigure realizarea acțiunilor direcționate la necesitățile persoanelor în etate în cadrul răspunsului la pandemie.**
- **Verificarea și revizuirea modalităților de participare** pentru consolidarea intervenției persoanelor în etate și a organizațiilor ce susțin interesele acestora, la elaborarea deciziilor și a politicilor.
- **Extinderea parteneriatului cu societatea civilă** pentru a face auzită vocea persoanelor în etate, a valorifica cunoștințele lor și a le asigura participarea liberă, activă și semnificativă la modelarea politicilor ce le afectează viața.

Asigurarea disponibilității datelor dezagregate, după cum urmează:

- **Revizuirea protocoalelor de dezagregare** pentru datele privind bunăstarea socială, violența (inclusiv violența în familie și pe criterii de gen), participarea publică și alți indicatori esențiali pentru eliminarea întreruperilor în cazul vârstelor înaintate și pentru a asigura dezagregarea completă a datelor cu referire la vârsta înaintată. Promovarea generării și întocmirii datelor disponibile privind persoanele în etate, pe grupe de vârstă de cinci ani.
- Adițional criteriului de vârstă, **asigurarea colectării, dezagregării suplimentare și diseminării pe scară largă a datelor pe alte dimensiuni critice**, inclusiv sex, dizabilitate, stare civilă, componență a gospodăriei (familială) și tip de locuință, pentru un format mai detaliat și semnificativ de analiză a datelor, în vederea informării politicilor ce afectează persoanele în etate.

PENTRU MAI MULTE INFORMAȚII, CONSULTAȚI:

- *Organizația Națiunilor Unite, Policy Brief: Impactul COVID-19 asupra persoanele în etate, mai 2020*, disponibil la: <https://www.un.org/development/desa/ageing/wp-content/uploads/sites/24/2020/05/COVID-Older-persons.pdf>
- *Comisia pentru drepturi economice, sociale și culturale, declarație privind pandemia Coronavirus (COVID-19), și drepturi economice, sociale și culturale*, disponibil la: <https://www.ohchr.org/en/hrbodies/cescr/pages/cescrindex.aspx>
- *Apel al doamnei Rosa Kornfeld-Matte (Chile), prima expertă independentă privind exercitarea tuturor drepturilor omului de către persoanele în etate „Inacceptabil” - Experta ONU solicită o mai bună protecție a persoanelor în etate care se confruntă cu cel mai mare risc din cauza pandemiei COVID-19*, disponibil la: <https://www.ohchr.org/en/NewsEvents/Pages/DisplayNews.aspx?NewsID=25748&LangID=E>